

CELEBRACIÓ DEL DIA INTERNACIONAL DE LA BIODIVERSITAT

19 de maig de 2012, La Cortinada

Amb motiu de la celebració del **dia internacional de la biodiversitat**, el Parc Natural de la Vall de Sorteny, el Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa i el Centre d'Estudis de la Neu i la Muntanya d'Andorra (CENMA), us conviden a participar a la **jornada de la biodiversitat d'Andorra**.

Vosaltres sereu els investigadors! Diferents especialistes us ajudaran i us donaran pistes per descobrir les meravelles biològiques del nostre país. Es faran diversos tallers i cada un s'encarregarà d'estudiar un grup biològic o geològic diferent o un determinat ambient. Cal tenir en compte que només us podeu apuntar en un sol taller!

Per assegurar el bon funcionament dels tallers es fixa un màxim 20 persones per grup, així que **cal apuntar-se** amb antelació. La jornada finalitzarà a l'entorn de les 14.00 h al Centre de Natura de la Cortinada, on traurem conclusions dels resultats finals de l'inventari fet a cada taller.

PROGRAMA

09.30h. Trobada al Centre de Natura de la Cortinada
10.00h. Inici dels tallers.
13.30h. Conclusions i extracció del resultat final de tots els grups al Centre de Natura de la Cortinada

Us recordem que en tots els tallers cal dur calçat adequat per caminar per muntanya i també quelcom per esmorzar a mig matí.

A) TALLER SOBRE LA VEGETACIÓ LLENYOSA

El taller es basarà en recórrer el corriol del Pla de l'Estany, accés principal del Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa, identificant totes les espècies llenyoses (arbres i arbusts) que trobarem. A més, posteriorment establim una parcel·la d'inventari forestal de 10 x 10m, que ens servirà per caracteritzar la composició i l'estructura del bosc. A més, la repetició periòdica d'aquesta metodologia, que s'empra regularment en el Programa de Seguiment de l'espai protegit, ens permetrà veure'n l'evolució.

Vegetació llenyosa: arbres i arbusts

Els arbres i els arbusts conformen un dels grups biològics més fàcils de conèixer, atès que són de bona mida i els podem trobar arreu. Els arbres i els arbusts són vegetals però, a diferència de les herbes, són llenyosos (presenten creixement secundari). Els arbres, però, solen ser més grans i alts que els arbusts, i presenten un tronc principal. Els arbusts, al contrari, es ramifiquen des de la base i no tenen un tronc principal. Us convidem a participar en aquest taller i conèixer un dels principals components dels nostres paisatges, tot descobrint un dels espais naturals més emblemàtics d'Andorra: el Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa.

El taller anirà a càrrec de Jordi Dalmau i Ausàs (tècnic especialista forestal que forma part de l'equip tècnic del Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa).

Material: Calçat adequat (botes de muntanya o calçat esportiu).

Nivell de dificultat de la caminada: baixa.

B) TALLER SOBRE LES PAPALLONES DIÛRNES I ELS SEUS HÀBITATS

La sortida ens permetrà descobrir i inventariar una petita part de la diversitat de la fauna invertebrada, seguint un transecte del BMSAnd (Butterfly Monitoring Scheme per Andorra), el de la vall de Sorteny. Aquest transecte travessa una varietat d'hàbitats del medi subalpí que intentarem reconèixer per llur fisonomia tot identificant les espècies vegetals que els caracteritzen. També serà una experiència particular des d'un punt de vista estètic, apropant-nos a les papallones.

Els ropalòcers de la vall de Sorteny

Els ropalòcers són les papallones diürnes. En el parc natural de la vall de Sorteny, aquest grup d'insectes presenta prop d'un centenar d'espècies. Aquestes espècies són uns bons indicadors de les condicions ambientals, són *bioindicadors*. L'estudi sobre un llarg període de temps de llur freqüència i de llur comportament, permet aportar més informació per exemple de cara a la determinació del canvi climàtic. A més a més, les papallones, com tots els insectes, tenen un paper rellevant en el funcionament dels ecosistemes.

El taller anirà a càrrec dels tècnics del Parc Natural de la Vall de Sorteny.

Material: Calçat adequat (botes de muntanya o calçat esportiu).

Nivell de dificultat de la caminada: baixa.

C) TALLER SOBRE CRIPTÒGAMES: falgueres, molses...

Voleu aprendre a identificar les principals falgueres que es troben a la Ruta del Ferro? Aquest taller ens permetrà introduir-nos en el grup vegetal, sovint desconegut, de les criptògames (falgueres, molses, hepàtiques i algues). Es farà una breu introducció sobre el terreny, de les peculiaritats d'aquests grups i seguidament s'iniciarà un inventari dels tàxons que es descobreixin en el camí que va de la Cortinada a Llorts.

Les falgueres: La invasió de la terra ferma

Les **falgueres** són vegetals, similars a la resta de les plantes però amb la diferència que no floreixen mai i es reproduïxen mitjançant espores. Dins aquest grup s'inclouen organismes de formes diverses: de les típiques falgueres, amb fulles més o menys retallades, a les cues de cavall.

Els briòfits: supervivents nats

Les **molses** i les **hepàtiques** són vegetals menuts diferents del grup de les falgueres, que sovint passen desapercebuts però que tenen una important funció als ecosistemes de muntanya.

Les algues: també a terra ferma

Les algues, tot i ser un grup bàsicament aquàtic, també poden trobar-se a terra ferma. En aquest taller intentarem descobrir-ne i conèixer les seva particular associació amb els fongs: els **líquens**.

El taller anirà a càrrec de Clara Pladevall (biòloga del CENMA).

Material: Calçat adequat (botes de muntanya o calçat esportiu).

Nivell de dificultat de la caminada: baixa.

D) TALLER SOBRE LA INTERPRETACIÓ DE LA GEOLOGIA DE PAISATGE

L'objectiu del taller és identificar els elements del paisatge andorrà i interpretar el seu possible origen. El taller seguirà el següent esquema: primer es farà una presentació a l'aula dels processos naturals més rellevants que han modelat el relleu andorrà; seguidament es farà una sortida sobre el terreny per les rodalies d'Ordino i la Massana on identificarem i interpretarem les formes del relleu; i finalment farem una sessió a l'aula de reconstrucció de la història geològica i glacial de la Vall del Valira del Nord.

La geologia de paisatge

El paisatge que avui en dia veiem a Andorra és el resultat de l'actuació dels processos naturals damunt del substrat rocós. L'aspecte més rellevant del paisatge és la presència d'amples valls que van ser modelades per antigues glaceres quaternàries. Les glaceres andorranes tenien més de 30km de llargada i van ocupar Andorra durant múltiples milers d'anys. Sens dubte, Andorra és l'hereva d'un antic món glacial que mostra en diversos llocs formes exuberants.

El taller anirà a càrrec de Ramon Copons (geòleg i director tècnic del CENMA).

Material: Calçat adequat (botes de muntanya o calçat esportiu).

Nivell de dificultat de la caminada: baixa.

Nota: Els desplaçaments es faran en vehicle privat.

Col·labora:

